

Tussen socio-pedagogische valorisering en professionele identiteit

Het effect van translanguaging-praktijken op leerkrachten in een Nederlandstalige secundaire school in Brussel

Deze presentatie analyseert de **sociolinguïstische waarde** van diverse talen, de **socio-pedagogische valorisering** van meertalige ‘translanguaging’-praktijken en de effecten daarvan op de **professionele identiteit** van een leerkracht in een Brusselse Nederlandstalige klas. Het taalbeleid van de secundaire school waartoe de klas behoort, is erg strikt: alleen Nederlands mag worden gebruikt, wat contrasteert met de diverse talige realiteit van de leerlingen. Aan de hand van een linguïstisch-etnografische dataverzameling werd een *etnografie van taalbeleid* uitgevoerd (Hornberger & Johnson 2011). Analyses van het overheids- en schooltaalbeleid werden gecombineerd met analyses van de interactionele praktijken in de klas.

Hoewel het schooltaalbeleid straffen in de vorm van taalbonnen voorschrijft aan leerlingen die een andere taal spreken in de school, toont het onderzoek aan dat leerkrachten de straffen nauwelijks toepassen. Ze laten zelfs af en toe andere talen toe in de klascontext, en het is op die momenten in de leerling-leerkracht-interactie dat de presentatie zich concentreert. Er wordt nagegaan **hoe de interactie** zich afspeelt wanneer het volledige talige repertoire wordt gemobiliseerd en wat het **effect** daarvan is op de leerkracht. Resultaten geven aan dat de leerkracht-leerlingdynamiek translanguaging-praktijken (García 2009) vertoont, maar dat die beperkt blijven tot “**woordenboekmomenten**”. Wanneer leerlingen bepaalde delen van hun talig repertoire inzetten (in casu Frans, Arabisch, Nederlands en Engels), hangt het effect op de leerkracht af van de **waarde** die deze talen hebben in de symbolische markt van de klas en in de bredere Brusselse samenleving (Bourdieu 1982, Heller 1994). De leerkracht **onderhandelt haar professionele identiteit in relatie tot de meertalige context**. Op bepaalde momenten ageert de leerkracht tegen translanguaging-praktijken omdat ze ingaan tegen een belangrijk aspect van de identiteit als “leerkracht in een Nederlandstalige school”. Op andere momenten wordt het meertalig repertoire benut omwille van de socio-pedagogische waarde van translanguaging-praktijken (o.a. verwantschap tussen talen, Cummins 2007). Dit toont een zeker pragmatisme in de omgang met het beleid van macro- en mesoniveau en onderstreept het belang om micro-interactionele taalpraktijken te betrekken in taalbeleidsonderzoek (Spolsky 2004).

Bibliografie

- Bourdieu, P. (1982). *Ce que parler veut dire*. Paris : Fayard.
- Cummins, J. (2007). Rethinking monolingual instructional strategies in multilingual classrooms, *Canadian Journal of Applied Linguistics* 10 (2): 221-240.
- García, O. (2009). *Bilingual education in the 21st century: A global perspective*. Oxford, UK: Wiley-Blackwell.
- Heller, M. (1994). *Crosswords. Language, Education and Ethnicity in French Ontario*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Hornberger, N. & D. Johnson (2011). "The ethnography of language policy", in T. McCarty (ed.), *Ethnography and language policy*, New York, Routledge, p.273–289.
- Spolsky, B. (2004). *Language policy*. Cambridge: Cambridge University Press.